

عنوان مقاله:

تبیین مبانی تفسیر معتزله براساس شواهدی از تفسیر کشاف

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات علوم قرآن، دوره 5، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسنده:

فاطمه سیفعلی ئی - دکترای تخصصی علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

خلاصه مقاله:

چکیده کتاب های تفسیر فرقه های مختلف با داشتن مبانی متفاوت همچون آینه ای است که باورها و اعتقادات آن فرقه را منعکس کرده و آن را از تفاسیر دیگر فرقه ها متمایز می سازد. معتزله نیز با مبنا قرار دادن اصول دینی و باورهای علمی خود و با نگاهی متفاوت از دیگر فرقه ها به تفسیر قرآن پرداخته اند. این مقاله به روش تحلیلی - توصیفی و با هدف بیان تاثیر مذهب مفسر بر تفسیر قرآن در تفاسیر معتزلی، ابتدا ذیل عنوان مبانی عام، اصول اعتقادی معتزله را بررسی کرده و سپس با بررسی نظرات معتزله در باره بحث های مهم علوم قرآنی از جمله حجیت ظواهر قرآن، ناسخ و منسوخ، تاویل و تفسیر و ... به بیان مبانی خاص معتزله در تفسیر قرآن کریم پرداخته است، و در هر مورد برای محسوس و فهمیدنی شدن مباحث به مثال هایی از تفسیر کشاف که نمونه ای تمام عیار از یک تفسیر معتزلی می باشد اشاره کرده است. تفاوت آشکار این نوشته با دیگر پژوهش ها، توجه به دو مقوله اعتقادی و علمی مسئله است که هم، پیش فهم ها و باورهای دینی مفسر را پوشش می دهد و هم، نظرات خاص درباره قرآن و علوم قرآنی را، که هر یک به نحوی مبنای تفسیر قرار گرفته و بر بیان مقصود آیات از نظر مفسر تاثیر گذاشته و در نهایت تفسیر را به مکتب خاصی نسبت می دهد. کلیدواژه های: مبانی تفسیر، مبانی خاص، مبانی عام، معتزله، تفسیر کشاف.

کلمات کلیدی:

مبانی تفسیر، مبانی خاص، مبانی عام، معتزله

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1931963>

